

сучасних напрямів розвитку звітності є удосконалення методичного та технічного забезпечення процесу електронного звітування.

Література:

1. Іваненко В.О. Звітність як елемент методу бухгалтерського обліку та форма статистичного спостереження / В.О. Іваненко // Вісник ЖДТУ: Економічні науки. - 2010. - № 2 (52). – С. 104-112.

2. Давидюк Т.В. Зміна концепції бухгалтерського обліку під впливом інституційних змін / Т.В. Давидюк // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Удосконалення обліку, аналізу, аудиту і звітності в сучасних умовах глобалізаційних процесів у світовій економіці» (26-28 квітня, 2010 р.). - Ужгород, 2010. – С. 72-75.

3. Яцко М.В. Особливості подання та оприлюднення та оприлюднення фінансової звітності за допомогою мережі Інтернет / М.В. Яцко // Вісник ЖДТУ: Економічні науки. – 2012. - № 2 (60) - С. 283-287.

4. Івахненков С.В. Електронні технології звітування як передумова аналізу та контролю фінансової звітності / С.В. Івахненков // Облік і фінанси АПК: Міжнародний науково-виробничий журнал. – 2008. – № 4. – С. 67-76.

УДК 657. 6

Кулик Р.Р.,

к.е.н., доцент кафедри аудиту, ревізії та аналізу,
Тернопільський національний економічний університет

Новак Ю.Р.,

к.е.н., доцент кафедри економічної теорії,
Тернопільський національний економічний університет

ЖИТТЄВИЙ ЦИКЛ БІЗНЕС-СИСТЕМИ ТА ОЦІНЮВАННЯ ЇЇ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ

Фінансова безпека є внутрішнім станом бізнес-системи, що дозволяє їй функціонувати та мінімізувати негативний вплив зовнішніх факторів. Необхідність та напрямки оцінювання фінансової безпеки впливають із закономірностей розвитку систем, серед яких найбільше значення в аспекті забезпечення безпеки мають закон циклічного розвитку, закон спадної ефективності, еволюційного вдосконалення систем і деякі інші.

Аналіз результатів наукових праць показав, що проблеми оцінювання фінансової безпеки бізнес-системи ще недостатньо повно досліджені. Відсутність чіткого алгоритму, який би ставив у відповідність «стадію життєвого циклу бізнес-системи – її фінансові цілі на цій стадії – її фінансову безпеку при досягненні цілей – методику оцінювання фінансової безпеки – коригувальні заходи досягнення цілей при збереженні фінансової безпеки», робить проблему дослідження існуючих методик оцінювання на їх відповідність інформаційним потребам бізнес-системи актуальною.

Визначальними положеннями під час вибору інструментарію аналізу й

оцінювання рівня фінансової безпеки бізнес-системи мають бути:

- відображення сутнісних характеристик стану економіки, що характеризують її розвиток і в якому функціонує бізнес-система;
- ідентифікація стадії життєвого циклу бізнес-системи;
- всебічне відображення (через набір відповідних показників) і конкретизація заходів протидії загрозам фінансовій безпеці;
- забезпечення можливостей аналізу індикаторів всіх елементів бізнес-системи, прогнозування їх тенденцій з метою запобігання загрозливим ситуаціям;
- володіння даними з достатнім ступенем конкретності та достовірності, що дає змогу адекватно оцінювати фактичний рівень фінансової безпеки бізнес-системи.

На сьогоднішній день сформувався напрям, який підходить до підприємства не тільки як до бізнес-системи, що існує в певний період часу, але і як до об'єкту, який вже розвивався до моменту оцінки і розвиватиметься далі. Ці дослідження ґрунтуються на теорії життєвих циклів, яка розвиває ідею про те, що бізнес-система, як і будь-який живий організм, проходить через ряд етапів (стадій), і проблеми, з якими вона стикається, різні для кожної стадії. Залежно від того, на якому етапі розвитку знаходиться бізнес-система, необхідно застосовувати відповідну, саме до цього етапу, стратегію, і зокрема фінансову, оскільки всі стратегії так чи інакше пов'язані з розподілом фінансів.

У західній літературі вже з'явилися ряд емпіричних досліджень, що проводилися для західних компаній і які довели, що фінансові характеристики бізнес-системи змінюються при переході від одного етапу життєвого циклу до іншого. Логічно припустити, що це буде відноситися і до фінансової безпеки бізнес-системи.

Фінансова безпека, як і бізнес-система, якій вона належить, є динамічною характеристикою, яка разом з нею проходить через різні стадії її життєвого циклу, зазнаючи при цьому часом значних змін унаслідок природних процесів, що відбуваються як усередині бізнес-системи, так і на ринку її продукту. Фінансова безпека бізнес-системи змінюється впродовж життєвого циклу, адаптуючись під цілі і потреби організації і створюючи необхідні умови для її подальшого зростання. В залежності від стадії життєвого циклу бізнес-системи змінюються внутрішні і зовнішні загрози її фінансовій безпеці. Тому важливо адекватно оцінювати рівень фінансової безпеки бізнес-системи на кожній конкретно взятій стадії життєвого циклу, враховуючи специфіку притаманних даному етапу факторів, які на неї впливають.

Таким чином, використання запропонованого нами підходу до оцінювання фінансової безпеки бізнес-системи дає змогу чітко розуміти її фінансову безпеку на певній стадії життєвого циклу, що дозволить виявити наявні проблеми завчасно і знайти можливі шляхи їх вирішення, а також визначити можливі тенденції подальшого розвитку бізнес-системи і заздалегідь прийняти заходи для зміцнення її фінансової безпеки в майбутньому.